

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Ordinului Ministerului Mediului pentru aprobarea Instrucțiunii privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul de coordonate MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul proiectului Ordinului Ministerului Mediului pentru aprobarea Instrucțiunii privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul de coordonate MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile este elaborat și promovat de Ministerul Mediului.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Instrucțiunii privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul de coordonate MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile este elaborat în baza cadrului normativ în vigoare care reglementează domeniul geodeziei, cartografiei, geoinformaticii, precum și utilizarea și protecția subsolului, având la bază următoarele acte legislative și normative: Legea nr. 778/2001 privind geodezia, cartografia și geoinformatica, care stabilește principiile generale ale organizării și desfășurării activităților în domeniul geospațial pe teritoriul Republicii Moldova și reglementează utilizarea sistemului oficial de coordonate; Hotărârea Guvernului nr. 254/2014 privind infrastructura națională de date spațiale, care prevede integrarea și interoperabilitatea informațiilor geospațiale în cadrul infrastructurii naționale; Hotărârea Guvernului nr. 48/2001 privind aprobarea Regulamentului cu privire la Rețeaua Geodezică Națională, document fundamental pentru definirea și aplicarea sistemelor oficiale de referință geodezică și topografică, inclusiv MoldRef-99; Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 185/2001 privind implementarea sistemului MoldRef-99, care stabilește utilizarea acestui sistem ca sistem național oficial de coordonate; Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 39/2015 cu privire la aprobarea provizorie a modelului Cvasigeoidului pentru teritoriul Republicii Moldova. Aceste prevederi oferă cadrul legal necesar pentru reglementarea transformării coordonatelor din sisteme convenționale în sistemul MoldRef-99, asigurând uniformizarea reprezentării geospațiale a zăcămintelor de substanțe minerale utile și integrarea acestora în sistemul geodezic național.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În prezent, o parte semnificativă a documentațiilor tehnice aferente zăcămintelor de substanțe minerale utile utilizează sisteme de coordonate convenționale, necorelate cu sistemul național de referință MoldRef-99. Această realitate generează dificultăți în corelarea și interoperabilitatea datelor geospațiale la nivel național, afectând acuratețea în reprezentarea poziției și conturului zăcămintelor în cadrul geodezic oficial al Republicii Moldova. Deși legislația actuală (Legea nr. 778/2001 privind geodezia, cartografia și geoinformatica, Hotărârea Guvernului nr. 254/2014 privind infrastructura națională de date spațiale, Hotărârea Guvernului nr. 48/2001 privind Rețeaua Geodezică Națională și Ordinul

nr. 185/2001 privind implementarea sistemului MoldRef-99) instituie utilizarea sistemului MoldRef-99 ca referință oficială, în practică persistă lipsa unui cadru procedural clar și unitar privind transformarea coordonatelor convenționale în MoldRef-99, specific aplicabil zăcămintelor de substanțe minerale utile.

Această lacună normativă are implicații directe asupra procesului decizional și administrativ, În lipsa coordonatelor transformate în sistemul MoldRef-99, fapt ce blochează sau întârzie semnificativ încheierea contractelor de dare în folosință a subsolului și perfectarea acordurilor adiționale aferente etapelor de cercetare geologică sau exploatare.

În consecință, este necesară intervenția legislativă prin elaborarea unei Instrucțiuni clare, cu valoare obligatorie, care să reglementeze procesul tehnic și instituțional de transformare a coordonatelor, asigurând astfel conformitatea cu legislația în vigoare, acuratețea datelor geospațiale, precum și deblocarea proceselor administrative și contractuale esențiale în domeniul utilizării resurselor minerale ale subsolului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Instrucțiunii privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul de coordonate MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile introduce un set clar de reglementări tehnice și administrative, menite să asigure alinierea documentațiilor geologice și topografice la cadrul geodezic național oficial.

Scopul prezentei Instrucțiuni este de a asigura o transformare uniformă, corectă și avizată a coordonatelor din sistemele convenționale anterior utilizate în lucrările miniere, în sistemul MoldRef-99, astfel încât să se realizeze alinierea cu cadrul geospațial oficial al Republicii Moldova.

Obiectivul principal: remedierea situației în care numeroase cariere și zăcămintele dispun de documentație tehnică cu coordonate convenționale, ceea ce obstrucționează activități precum:

- încheierea contractelor de extragere ori a actelor adiționale aferente.

Documentul stabilește procedura unitară prin care coordonatele spațiale ale zăcămintelor, stabilite anterior în sisteme convenționale, vor fi transformate în sistemul MoldRef-99.

Printre principalele prevederi ale proiectului se numără:

A. Obligația de transformare a coordonatelor convenționale în sistemul MoldRef-99, aplicabilă tuturor zăcămintelor de substanțe minerale utile care urmează să facă obiectul unei exploatare minerale utile;

B. Stabilirea cerinței ca aceste servicii să fie realizate exclusiv de specialiști certificați în topografie minieră – Categoria a V-a, conform normelor stabilite de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru;

C. Detalierea pașilor procesului de transformare: preluarea datelor existente, aplicarea transformării, recalcularea geometriei, întocmirea noilor planuri și actualizarea documentației tehnice;

D. Reglementarea scenariilor post-transformare: menținerea limitelor aprobate (dacă nu apar discrepanțe), respectiv obligativitatea contractării serviciilor „EHGEOM” pentru corectarea limitelor (în caz de discrepanțe);

E. Stabilirea actelor necesare pentru aprobarea noilor documentații, inclusiv proces-verbal de verificare și raport tehnic semnat de specialist certificat.

F. Instituirea unei proceduri standardizate și obligatorii pentru transformarea coordonatelor convenționale, aplicabilă tuturor titularilor de drepturi asupra subsolului;

E. Introducerea condiției prealabile a efectuării transformării coordonatelor în procesul

de încheiere a contractelor și acordurilor de cercetare sau exploatare;

F. Corelarea documentațiilor tehnice existente cu cerințele sistemului național de date spațiale și cu infrastructura geodezică oficială a Republicii Moldova, care a derivat din:

- Definirea componenței minime a echipei de specialiști autorizați pentru efectuarea transformării;
- Stabilirea etapelor și metodologiei tehnice de transformare a coordonatelor;
- Criterii pentru actualizarea documentației tehnice fără sau cu lucrări suplimentare;
- Surse oficiale ale parametrilor sistemului MoldRef-99 EPSG:4026 sunt: EPSG.io – Moldova 1999 / Moldova TM (EPSG:4026) (<https://epsg.io/4026>), SpatialReference.org – Moldova 1999 / Moldova TM (<https://spatialreference.org/ref/epsg/4026>), Project Format (pentru QGIS, GDAL, GRASS GIS).

Prin aceste prevederi, proiectul contribuie la standardizarea și modernizarea proceselor de gestionare a datelor spațiale privind zăcămintele, reducerea riscurilor de interpretare eronată a limitelor acestora și creșterea eficienței administrative în domeniul geologiei și protecției subsolului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a prezentei Instrucțiuni au fost analizate mai multe opțiuni alternative privind reglementarea transformării coordonatelor convenționale în sistemul național de coordonate MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile. Printre acestea, a fost luată în considerare inclusiv opțiunea „de a nu face nimic”, adică menținerea cadrului actual, fără intervenții sau reglementări suplimentare.

Deși această variantă ar putea părea avantajoasă pe termen scurt, prin evitarea unor costuri imediate pentru titularii de certificate și reducerea efortului administrativ și tehnic din partea autorităților, analiza de impact relevă riscuri semnificative:

1. Persistența incompatibilității geospațiale între sistemele de coordonate utilizate, ceea ce poate conduce la erori în delimitarea, reprezentarea și gestionarea zăcămintelor;
2. Împiedicarea procesului de încheiere a contractului de folosință a subsolului;
3. Întârzierea alinierii la cadrul geodezic oficial al Republicii Moldova, afectând interoperabilitatea datelor în cadrul infrastructurii naționale de date spațiale;
4. Creșterea riscului de litigii și neclarități juridice, pe fondul neconcordanțelor tehnice dintre diferitele documentații aflate în circulație;
5. Și, nu în ultimul rând, posibilitatea aplicării de sancțiuni contravenționale în conformitate cu Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Legea nr. 778/2001 privind geodezia, cartografia și geoinformatica, precum și alte acte normative relevante, în cazul nerespectării obligației de conformare la sistemul național de referință geospațială.

Prin urmare, această opțiune a fost respinsă, întrucât păstrarea stării actuale ar perpetua lipsa de coerență și securitate juridică în administrarea resurselor minerale, afectând eficiența, legalitatea și sustenabilitatea procesului decizional din domeniu.

Adoptarea prezentei Instrucțiuni se conturează astfel ca singura soluție viabilă și necesară, asigurând un cadru normativ clar, predictibil și în concordanță cu legislația în vigoare, care să sprijine atât modernizarea infrastructurii geospațiale, cât și eficiența proceselor administrative și tehnice legate de gestionarea subsolului.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prezentei Instrucțiuni va avea un impact pozitiv semnificativ asupra

sectorului public, contribuind la creșterea eficienței instituționale, clarificarea responsabilităților administrative și îmbunătățirea procesului decizional în domeniul utilizării și protecției subsolului.

Prin standardizarea și reglementarea unitară a procesului de transformare a coordonatelor convenționale în sistemul de coordonate MoldRef-99, instituțiile publice implicate — în special Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM) și EhGeoM, dup caz, Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru — vor beneficia de documentații tehnice clare, compatibile și aliniate la sistemul național de referință geospațială.

Aceasta va permite:

1. Reducerea timpului de analiză și verificare a documentației, în special în etapa emiterii perimetrului minie;
2. Creșterea gradului de interoperabilitate între bazele de date ale instituțiilor publice;
3. Minimizarea riscurilor de erori sau conflicte administrative în ceea ce privește limitele zăcămintelor;
4. Întărirea capacității instituționale de a gestiona durabil, transparent și coerent resursele minerale ale subsolului.

Totodată, prin clarificarea cadrului tehnico-normativ, Instrucțiunea va sprijini autoritățile publice în monitorizarea conformității și în aplicarea consecventă a legislației în vigoare, consolidând astfel actul de guvernanță în domeniul geologiei și resurselor minerale.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Impactul financiar se va concentra pe eficientizarea utilizării resurselor existente, fără a genera costuri suplimentare pentru bugetul național.

- Bugetul public național: Nu vor fi necesare alocarea de fonduri suplimentare;
- Costuri de implementare: Nu vor fi necesare alocarea de fonduri suplimentare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Aprobarea prezentei Instrucțiuni va genera un impact pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra titularilor de drepturi asupra subsolului, operatorilor economici implicați în explorarea și exploatarea substanțelor minerale utile, precum și a specialiștilor certificați în topografie minieră.

Prin instituirea unei proceduri clare și unitare de transformare a coordonatelor convenționale în sistemul MoldRef-99, Instrucțiunea contribuie la reducerea incertitudinilor tehnice, creșterea predictibilității investițiilor și optimizarea relației cu autoritățile publice.

Beneficiile directe pentru sectorul privat includ:

- A. Acces mai rapid pentru semnarea și actualizarea contractelor de cercetare sau exploatare;
- B. Simplificarea procesului de avizare și aprobare a documentațiilor tehnice, datorită standardizării formatului și conținutului acestora;
- C. Reducerea riscurilor de respingere sau întârziere a dosarelor tehnice, ca urmare a neconformităților legate de sistemul de coordonate;
- D. Încurajarea unei piețe reglementate și transparente, în care toți actorii economici operează pe baze tehnice și juridice uniforme.

Totodată, Instrucțiunea creează oportunități pentru specialiștii certificați în topografie minieră – Categoria a V-a, care vor putea furniza servicii de transformare a coordonatelor, contribuind astfel la dezvoltarea profesională și economică a acestui segment de specialitate.

Prin urmare, aplicarea Instrucțiunii va contribui la creșterea eficienței, legalității și transparenței în activitățile sectorului privat din domeniul resurselor minerale, oferind un cadru predictibil și modernizat pentru investiții și operare.

4.4. Impactul social

<i>Nu este aplicabil</i>
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
<i>Nu este aplicabil</i>
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
<i>Nu este aplicabil</i>
4.5. Impactul asupra mediului
Implementarea prezentei Instrucțiuni privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul MoldRef-99 aduce un impact pozitiv asupra mediului prin asigurarea unei gestionări mai precise și transparente a zăcămintelor de substanțe minerale utile. Alinierea exactă a coordonatelor la sistemul național de referință geospațială permite o delimitare clară și oficială a limitelor exploatărilor, ceea ce reduce riscul extinderii necontrolate sau erorilor de delimitare care pot afecta mediul înconjurător. Prin clarificarea și standardizarea documentațiilor topografice, se facilitează: A) Monitorizarea și controlul mai eficient al activităților de explorare și exploatare, prevenind astfel eventualele impacturi negative asupra ecosistemelor și terenurilor adiacente zăcămintelor; B) Respectarea strictă a limitelor legale de exploatare, evitând degradările neintenționate ale terenurilor și poluarea cauzată de extinderea neautorizată a activităților miniere; C) Îmbunătățirea capacității instituțiilor de mediu și autorităților de control în gestionarea durabilă a resurselor minerale și protecția subsolului. Astfel, prin implementarea instrucțiunii se consolidează un cadru tehnico-administrativ care sprijină exploatarea responsabilă a resurselor naturale, contribuind la protecția mediului și la dezvoltarea durabilă în domeniul utilizării subsolului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
<i>Nu este aplicabil</i>
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
<i>Nu este aplicabil</i>
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
<i>Nu este aplicabil</i>
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului de ordin al MM a fost plasat pe: particip.gov.md și pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, secțiunea Transparența decizională, compartimentul Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice prin linkurile: În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în

cadrul procesului de consultare/avizare, se vor viza de următoarele instituții: Avizare: - Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru, - Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, - Agenția Proprietății Publice (Î.S. EhGEOM), Informația privind rezultatele avizării, se vor include în sinteză.
7. Concluziile expertizelor
<i>Nu este aplicabil</i>
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului de ordin MM nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării altor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea eficientă a prevederilor Instrucțiunii privind transformarea coordonatelor convenționale în sistemul MoldRef-99 pentru zăcămintele de substanțe minerale utile, se impun următoarele măsuri esențiale: 1. Certificarea și instruirea personalului specializat – asigurarea că persoanele responsabile de transformarea coordonatelor dețin competențele profesionale necesare, în special categoria a V-a de topografie minieră, prin proceduri clare de certificare și instruire continuă, conform prevederilor Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru. 2. Actualizarea documentației de atribuire și a fondurilor statului – integrarea coordonatelor transformate în Fondul de stat al subsolului și Fondul de stat al zăcămintelor, precum și actualizarea documentațiilor aferente în conformitate cu cerințele Instrucțiunii. 3. Crearea unui mecanism de control și verificare – instituirea unor proceduri clare și obligatorii pentru verificarea corectitudinii transformării coordonatelor, inclusiv întocmirea și semnarea proceselor-verbale și rapoartelor tehnice de către specialiști certificați, pentru a asigura calitatea și conformitatea datelor. 4. Comunicare și informare – publicarea Instrucțiunii și a Ghidului aferent pe pagina oficială a Ministerului Mediului, precum și organizarea de sesiuni informative și instruiți pentru titulari, experți și autorități implicate în procesul de transformare a coordonatelor. Aceste măsuri vor contribui la asigurarea unei implementări eficiente și coerente a transformării coordonatelor în sistemul MoldRef-99, sprijinind astfel gestionarea modernizată și transparentă a resurselor minerale utile. Instrucțiunea va intra în vigoare la data semnării de către conducerea Ministerului Mediului, iar aplicarea practică a prevederilor va începe cu data de 29 mai 2026. Instrucțiunea și Ghidul vor fi publicate pe pagina web oficială a Ministerului Mediului.

Secretar de Stat

Grigore STRATULAT